

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

TRẦN VĂN CHÍNH

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG HƯỚNG NGHIỆP
CHO HỌC SINH TRUNG HỌC CƠ SỞ
HUYỆN CHIÊM HÓA, TỈNH TUYÊN QUANG

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2015

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

TRẦN VĂN CHÍNH

**QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG HƯỚNG NGHIỆP
CHO HỌC SINH TRUNG HỌC CƠ SỞ
HUYỆN CHIÊM HÓA, TỈNH TUYÊN QUANG**

Chuyên ngành: Quản lý giáo dục

Mã ngành: 60.14.01.14

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN THỊ THU HẰNG

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Luận văn sử dụng những thông tin từ nhiều nguồn khác nhau, các thông tin đã được chọn lọc, phân tích, tổng hợp, xử lý và đưa vào luận văn theo đúng quy định.

Số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2015

Tác giả

Trần Văn Chính

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn sâu sắc nhất đến **TS Nguyễn Thị Thu Hằng** đã tận tình hướng dẫn, chỉ bảo và giúp đỡ để tôi có thể hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban giám hiệu; khoa Sau đại học; Ban chủ nhiệm khoa Tâm lí - Giáo dục Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện thuận lợi để tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi cũng xin bày tỏ sự biết ơn sâu sắc đến gia đình, người thân, cơ quan, đồng nghiệp... những người luôn động viên, khuyến khích và giúp đỡ mọi mặt để tôi có thể hoàn thành tốt nhiệm vụ của mình.

Thái Nguyên, ngày.....tháng.....năm 2015

Tác giả luận văn

Trần Văn Chính

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
DANH MỤC BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ.....	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu	3
4. Giả thuyết khoa học	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	3
6. Phạm vi nghiên cứu	3
7. Phương pháp nghiên cứu	4
8. Hướng phát triển của đề tài.....	4
9. Cấu trúc luận văn	4
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG HƯỚNG NGHIỆP CHO HỌC SINH TRUNG HỌC CƠ SỞ.....	5
1.1. Vài nét về lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	5
1.1.1. Trên thế giới.....	5
1.1.2. Ở Việt Nam.....	7
1.2. Các khái niệm liên quan	9
1.2.1. Việc làm.....	9
1.2.2. Nghề nghiệp.....	9
1.2.3. Hướng nghiệp	13
1.2.6. Chất lượng giáo dục hướng nghiệp.....	15
1.3. Ý nghĩa, bản chất và tầm quan trọng của công tác GDHN trong trường trung học cơ sở	15

1.3.1. Ý nghĩa của công tác GDHN trong trường trung học cơ sở	15
1.3.2. Bản chất của giáo dục hướng nghiệp	17
1.3.3. Tầm quan trọng của công tác GDHN ở trường trung học cơ sở trong giai đoạn hiện nay.....	17
1.5. Các giai đoạn của công tác GDHN trong trường Trung học cơ sở	19
1.5.1. Giai đoạn thứ nhất của GDHN là định hướng nghề	19
1.5.2. Giai đoạn thứ hai của GDHN là tư vấn chọn nghề	20
1.6. Các con đường GDHN cho học sinh THCS	21
1.6.1. Hướng nghiệp thông qua hoạt động dạy học các môn văn hoá khoa học cơ bản.....	21
1.6.2. Hướng nghiệp thông qua hoạt động dạy học môn kỹ thuật và lao động sản xuất....	21
1.6.3. Hướng nghiệp thông qua hoạt động ngoại khoá.....	22
1.6.4. Hướng nghiệp thông qua các buổi sinh hoạt hướng nghiệp	22
Tiểu kết chương 1	24
Chương 2: THỰC TRẠNG VỀ CÔNG TÁC QUẢN LÝ GIÁO DỤC HƯỚNG NGHIỆP Ở CÁC TRƯỜNG THCS HUYỆN CHIÊM HÓA TỈNH TUYÊN QUANG.....	25
2.1. Vài nét về tình hình kinh tế xã hội và giáo dục đào tạo ở địa bàn huyện vùng cao Chiêm Hóa.....	25
2.2. Vài nét về đối tượng khảo sát và khách thể khảo sát.....	29
2.3. Thực trạng về lựa chọn nghề nghiệp của học sinh các trường THCS huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang	33
2.3.1. Thực trạng về lựa chọn nghề nghiệp của học sinh	33
2.3.2. Thực trạng về sự hứng thú nghề nghiệp của học sinh các trường THCS huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang	41
2.3.3. Thực trạng về hướng đi của học sinh sau khi tốt nghiệp THCS ở huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang	45
2.4. Thực trạng công tác GDHN và quản lý GDHN cho học sinh các trường THCS huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang	48
2.4.1. Thực trạng việc thực hiện các hoạt động GDHN cho học sinh các trường THCS huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang	48

2.4.2. Thực trạng điều kiện phục vụ công tác GDHN ở các trường THCS huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang	54
2.4.3. Thực trạng quản lý GDHN ở các trường THCS huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang.....	58
2.5. Đánh giá chung	60
Tiểu kết chương 2	63
Chương 3: BIỆN PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG HƯỚNG NGHIỆP CHO HỌC SINH TRUNG HỌC CƠ SỞ HUYỆN CHIÊM HÓA, TỈNH TUYÊN QUANG	64
3.1. Định hướng, chiến lược của tỉnh, huyện để xác định biện pháp	64
3.2. Các nguyên tắc để xây dựng các biện pháp hướng nghiệp cho học sinh THCS.....	66
3.2.1. Nguyên tắc đảm bảo tính mục đích của công tác hướng nghiệp	66
3.2.2. Đảm bảo tính hệ thống và đồng bộ trong hướng nghiệp	67
3.2.3. Đảm bảo tính thực tiễn, thiết thực với đời sống	68
3.2.4. Hướng nghiệp phải phù hợp với đặc điểm kinh tế, chính trị, xã hội	69
3.3. Biện pháp nâng cao chất lượng quản lý GDHN cho học sinh THCS huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang	70
3.3.1. Nâng cao nhận thức về công tác GDHN ở các trường THCS huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang	70
3.3.2. Đào tạo, bồi dưỡng kiến thức về GDHN cho cán bộ - giáo viên các trường THCS huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang.....	73
3.3.3. Thành lập ban tư vấn GDHN ở các trường THCS huyện Chiêm Hóa	74
3.3.4. Kết hợp chặt chẽ giữa các lực lượng tham gia giáo dục hướng nghiệp trong và ngoài nhà trường	75
3.3.5. Tăng cường trang thiết bị và các điều kiện khác phục vụ cho công tác GDHN ở các trường THCS huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang	78
3.3.6. Nâng cao chất lượng GDHN cho học sinh THCS huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang thông qua dạy học các môn văn hóa khoa học cơ bản, các môn công nghệ và các buổi sinh hoạt hướng nghiệp.....	79
3.4. Mối quan hệ giữa các biện pháp quản lý.....	86

3.5. Khảo sát tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp quản lý giáo dục hướng nghiệp	87
3.5.1. Mục đích khảo sát	87
3.5.2. Đối tượng xin ý kiến đánh giá: Số lượng: 44 người	87
3.5.3. Quy trình khảo sát	88
3.5.4. Nhận xét	89
Tiểu kết chương 3	92
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	93
1. Kết luận	93
2. Khuyến nghị	94
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	96

DANH MỤC CÁC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT

Viết tắt	Viết đầy đủ
CB	Cán bộ
CBGV	Cán bộ giáo viên
GDHN	Giáo dục hướng nghiệp
GDLD	Giáo dục lao động
GV	Giáo viên
HCM	Hồ Chí Minh
HN	Hướng nghiệp
HS	Học sinh
KTTH	Kỹ thuật tổng hợp
LĐSX	Lao động sản xuất
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông
TNCS	Thanh niên cộng sản

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1.	Số liệu học sinh ở cấp học THCS và THPT của huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang trong một số năm qua.....	28
Bảng 2.2.	Tình hình chung về khách thể nghiên cứu	31
Bảng 2.3.	Tình hình chung về khách thể nghiên cứu	32
Bảng 2.4.	Tình hình chung về khách thể nghiên cứu	32
Bảng 2.5.	Tình hình chung về khách thể nghiên cứu (đối tượng khác)	32
Bảng 2.6.	Bảng nhận thức về nghề của học sinh.....	34
Bảng 2.7.	Ý kiến về nghề lao động còn thiếu.....	36
Bảng 2.8.	Một số chỉ tiêu chủ yếu phát triển nguồn nhân lực Việt Nam giai đoạn 2011 - 2020.....	37
Bảng 2.9.	Nhận thức của học sinh về thị trường lao động của địa phương	38
Bảng 2.10.	Nhận thức của học sinh về nghề yêu thích.....	41
Bảng 2.11.	Phân tích hứng thú với nghề	43
Bảng 2.12.	Định hướng tương lai của học sinh THCS huyện Chiêm Hóa.....	45
Bảng 2.13.	Hướng lựa chọn phân ban của học sinh khi tốt nghiệp THCS.....	46
Bảng 2.14.	Ý kiến đánh giá của cán bộ - giáo viên về con đường GDHN trong trường thcs huyện chiêm hóa, tỉnh tuyên quang	49
Bảng 2.15.	Ý kiến đánh giá của học sinh về con đường GDHN trong trường THCS huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang	51
Bảng 2.16.	Ý kiến của các bậc phụ huynh về công tác GDHN trong trường THCS huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang	53
Bảng 2.17.	Ý kiến của các cán bộ và đoàn thể khác về công tác GDHN trong trường THCS huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang	54
Bảng 2.18.	Ý kiến của CB-GV về cơ sở vật chất phục vụ cho công tác GDHN ở các trường THCS huyện Chiêm Hóa	55
Bảng 2.19.	Khó khăn của CB-GV khi thực hiện công tác GDHN ở các trường THCS huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang	56
Bảng 2.20.	Khó khăn của HS THCS huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang khi tìm hiểu và lựa chọn nghề nghiệp	57
Bảng 2.21.	Nguyện vọng được trang bị thêm kiến thức về nghiệp của các em HS các trường THCS huyện Chiêm Hóa	58
Bảng 3.1.	Thống kê kết quả khảo sát về tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp	88
Bảng 3.2.	Điểm trung bình kết quả khảo sát tính cần thiết và khả thi của các biện pháp	89